

Liesbet: Nu jullie op Het Theaterfestival stonden, zullen ze wel komen kijken.

Johan: Ik vind dat ook heel vies en heel voos.

Etcetera: Doe je er iets voor om 'in de markt' te geraken?

Johan: Misschien slaan we aan omdat wij alles zelf doen. Met *Elías* is dat begonnen. Wij zijn toen in het Militair Hospitaal in Antwerpen gekropen. We hebben brieven rondgestuurd. Geert Sels is toen komen kijken en heeft een goede kritiek geschreven. En dan zit je bij de grote kanonnen, met al hun contacten...

An: Ik zou het nooit over mijn hart krijgen om rond te bellen en mij uit te sloven om in de markt te geraken. Ik denk dat je gewoon veel dingen moet doen, en op de duur zal het wel komen.

Stijn: Maar jij zit binnen een structuur die dat voor jou doet.

An: Wat publiek betreft wel, ja. Maar met *Ananas* is dat toch ook zo gegaan: je probeert een zo goed mogelijke voorstelling te maken en op de duur is er wel mondreclame, en zo komen er steeds meer mensen kijken.

Liesbet: Je moet proberen om naam te maken, want je wilt dat de zaal vol zit. Als ik nu zou bellen en ik zou zeggen 'ik ben Liesbeth Jannes' en niks méér, dan komt er inderdaad niemand kijken. Je moet namen laten vallen, of zeggen dat je in dat of dat stuk gespeeld hebt. Ik denk dat dat voor sommige mensen echt een probleem is. Ik heb onlangs iemand ontmoet die op Studio afstudeerde, en die nu interim-werk aan het doen is. Hij zei dat hij echt niet aan de bak geraakte. Dat was schokkend. Als je de lijst van afgestudeerden aan het Conservatorium van Antwerpen overloopt, zie je dat die mensen wel allemaal bezig zijn.

An: Aan het Conservatorium studeren veel minder mensen af dan aan de Studio.

Tine: Ik heb ook al met mensen gebabbeld die tegen hun zin in één of andere productie meedoen. Ik kan hen dan wel zeggen dat ze zelf iets moeten opstarten, maar als je niet de juiste mensen rond je hebt, kan dat niet. Ik heb veel geluk gehad dat ik de mensen ben tegengekomen die nu ook deel uitmaken van De Kakkewieten, en dat het klikt. In je eentje kan je zoiets niet doen.

An: Als je afgestudeerd bent en je hebt twee of drie jaar niks te doen, wordt het heel moeilijk om nog terug te komen, denk ik.

Liesbet: Ik ben een jaar in Wales gaan wonen en heb een kindje gekregen. Maar ik wist dat ik niet langer dan één jaar mocht weggaan, omdat het dan wel eens kon zijn dat mensen niet meer wisten wat ik gedaan heb. Dan zou ik met hangende pootjes bij mensen moeten gaan aankloppen. Dan moet je misschien ook dingen doen die je niet zo graag doet.

Etcetera: Heb je na dat jaar redelijk snel iets gevonden waar je echt zin in had?

Liesbet: Ja. Ik heb altijd bewust contact gehouden en aan iedereen gezegd dat ik maar voor één jaar wegging. Ik ben regelmatig naar hier teruggekomen om naar stukken te gaan kijken, zodanig dat ik wat zou bijblijven. Je moet ook plannen hebben om te blijven ademen. Weten dat je nog dingen gaat lezen en dat je met die of die mensen nog iets gaat doen. Anders zou ik heel bang geworden zijn. De studieperiode is erg goed om connecties te leggen, met acteurs, met mensen van het RITS, theaterwetenschappers, dramaturgen, muzikanten. Je moet het dan doen. Je speelt en ze kunnen naar je komen kijken. Maar als je, eens je afgestudeerd bent, nergens meer kan spelen, kan je je ook niet meer bewijzen.

An: Door op school te zitten leer je inderdaad veel mensen kennen.

Stijn: Dat vind ik goed aan het nieuw model van het RITS: je hebt heel veel gastdocenten. De workshops die ze geven zijn soms erg kort, maar je raakt met hen aan de praat en soms vind je ze interessant, en zij jou misschien ook. Ik vind dat een goede opleiding een heel gamma van mensen moet aanbieden en daarbij erg breed in het veld moet gaan. Vorig jaar kreeg ik bijvoorbeeld les van Damiaan De Schrijver, van Eric De Volder, Lucas Vandervost, Sam Bogaerts, Marianne Van Kerkhoven. Dat beslaat bijna het hele veld.

Etcetera: Heeft de opleiding dan nog een profiel, een visie?

Tine: Het is fantastisch om die verscheidenheid te ondervinden. Je voelt direct waarin je kan meegaan en waarin niet. Maar ik vind dat dat niet van bij het begin van een opleiding het geval moet zijn. De eerste twee jaren moet je een soort basis verwerven. Dan gaat het nog niet om 'spelen voor jullie'. Dan blijft het nog klein. In Studio konden wij in het derde en het vierde jaar onze docenten zelf kiezen.

Opleidingen in Vlaanderen

Johan: Eigenlijk hebben we het hier maar over drie scholen. Je hebt nog andere scholen waar het nog veel moeilijker is voor de mensen die daar afstuderen, omdat die niet dezelfde erkenning hebben, of misschien omdat de opleiding niet zo goed is. Ik ken daar niemand van. Je hoort daar niets van.

Liesbet: Je komt zelden iemand tegen die op het Brusselse Conservatorium is afgestudeerd.

Johan: En van De Kleine Academie ook niet.

Liesbet: Katelijne Daemen is op het Conservatorium in Antwerpen buitengesmeten. Toch is ze uiteindelijk bij Het Zuidelijk Toneel begonnen, en ze geeft nu les aan het Conservato-

rium en aan Studio. Maar de meerderheid van de toneelacteurs heeft wel een opleiding achter de rug. Op de televisie is dat anders.

An: Maar hoe komt het toch dat de meeste acteurs die je tegenkomt van het Conservatorium Antwerpen of van Studio zijn afgestudeerd? Omdat dat inderdaad betere acteurs zijn? Of omdat die mensen meer in contact komen met bepaalde andere mensen, waardoor ze werk vinden?

Jorre: Ik denk dat het dat laatste is.

Etcetera: Hebben jullie gekozen voor jullie respectieve opleidingen omdat jullie wisten dat het goede scholen waren, of was dat eerder toeval? Was het een strategie of niet?

Liesbet: Ik wist op voorhand dat het Conservatorium in Antwerpen een goede school was. Ik was ook al naar een aantal stukken komen kijken die ik erg goed vond.

Jorre: Ik wist echt van de toeten. Er was iemand die mij zei dat ik naar het Conservatorium van Antwerpen moest gaan, en dat heb ik dan ook gedaan.

Johan: Ik wou liever voorstellingen maken dan spelen, en er is maar één regisseursschool. Toen ik begon, was de opleiding aan het RITS echt dramatisch. Nu is dat veel veranderd. Maar toen heb ik echt moeten studeren, zoals in eender welke theoretische opleiding. Wij hadden vier uurtjes toneel in de week, en dat was al een hele verbetering, want vroeger was het niets. Wij moesten bijvoorbeeld leren hoe een tv vanbinnen functioneert. Dus wij kaartten de hele dag, en wij gingen niet naar de les. Eén van onze drie hoofdvakken was schermen. Bangelijk. Van de trap vallen en zo. Dat werd gegeven door iemand die tegen de pensioenleeftijd aanzat en die waarschijnlijk in het interbellum nog toneel had gemaakt. Onwaarschijnlijk. Goed gelachen. Uit pure frustratie zijn wij dan maar zelf toneel beginnen maken.

Stijn: De reden dat ik pas aan het RITS ben beginnen studeren toen ik al afgestudeerd was in Leuven, was dat die school toen geen al te beste naam had. Ik kende een aantal van de mensen die bij die school betrokken waren en ik had daar geen al te hoge pet van op. Daarom ben ik theaterwetenschappen gaan studeren. Op het moment dat ik in Leuven afstudeerde, begon het net goed te gaan met het RITS.

An: Ik heb echt voor Studio gekozen. Ik wist er helemaal niks van of het Conservatorium Gent nu wel of niet zo goed was als het Conservatorium Antwerpen. Maar ze hadden mij gezegd dat er een nieuwe structuur kwam op Studio en een nieuwe directeur. Het nieuwe enthousiasme leek me wel tof. Achteraf gezien ben ik heel blij dat ik dat gedaan heb. Ik heb daar veel geleerd. Maar op het moment dat ik